

UNAPREĐENJE USLUGA ZA ŽENE
SA ISKUSTVOM NASILJA NA TERITORIJI VOJVODINE

IZVEŠTAJ O PRAĆENJU PRIMENE LOKALNE POLITIKE ZA ZAŠTITU ŽENA OD RODNO ZASNOVANOG NASILJA

**REZULTATI ISTRAŽIVANJA O ZADOVOLJSTVU ŽENA SA
ISKUSTVOM NASILJA U PARTNERSKOM ODNOSU USLUGAMA I
POSTUPANJEM POLICIJE I CENTARA ZA SOCIJALNI RAD
Podaci za Novi Sad**

*This project is financially supported by The Royal Norwegian Embassy in Belgrade:
www.norveska.org.rs*
*Realizaciju projekta, finansijski je podržala ambasada Kraljevine Norveške u Beogradu:
www.norveska.org.rs*

Projekat realizuje:

Metodologija istraživanja

Predstavnice organizacija „Iz Kruga...Vojvodina“ i „SOS Ženski Centar“ iz Novog Sada prikupile su podatke na osnovu jedinstvene metodologije, koja je uključila popunjavanje upitnika sa ženama koje imaju iskustvo nasilja u partnerskom odnosu u vezi sa njihovim zadovoljstvom uslugama i postupanjem Policije i Centara za socijalni rad na teritoriji grada Novog Sada.

Tehnika kojom su prikupljeni podaci je upitnik, koji sadrži otvorena i zatvorena pitanja. Anketiranje su sprovele saradnice organizacija „Iz Kruga...Vojvodina“ i „SOS Ženski Centar“, a obradila ma.psih. Jovana Davidhazi, stručna saradnica Savetovaništa za pravnu i psihosocijalnu pomoć ženama koje su pretrpele nasilje pri Centru za podršku ženama u Kikindi.

Prikupljeni su odgovori od ukupno 14 žena, u periodu od marta do septembra 2014. godine. Uzorak uključuje samo žene sa iskustvom nasilja koje su se u poslednjih 12 meseci obraćale Centru za socijalni rad i PU u Novom Sadu, a koje su koristile i usluge ove dve organizacije (31% svih žena koje su se javljale i institucijama i ženskim organizacijama).

Podaci koje smo želeli da dobijemo prilikom ovog ispitivanja odnosili su se na karakteristike nasilja koje žene proživljavaju, sa posebnim akcentom na procenu njihovog iskustva prilikom obraćanja institucijama u vezi sa događajem porodičnog nasilja.

Opis uzorka

Starosna struktura ispitanica

U uzorku su najzastupljenije starosne kategorije ispitanica uzrasta između 26 i 32 godina (28,6%), odnosno između 41 i 48 godina (42,9%). Žena između 49 i 56 godina je 14,3%, kao i žena starosti između 33 i 40 godina, dok nema onih iz kategorije od 18 do 25 godina.

Bračno stanje

Prema bračnom stanju, izdvaja se kao najbrojnija grupa ispitanica one koje su razvedene (44,9%), njih 28,6% su udate, 14,3% je onih koje su rastavljene, dok je po 7,1% onih koje su u partnerskoj vezi i onih koje nemaju partnera.

Uzrast dece

Ukupno 85,7% ispitanica imaju decu, od čega njih 57,1% ima maloletnu decu, njih 14,3% punoletnu i njih 14,3% ima decu iz obe uzrasne kategorije, 14,3% ispitanica je bez dece. Ukupno je 25% onih koje imaju jedno dete i 66,7% onih koje imaju dvoje dece, a 8,3% je ispitanica sa troje i više dece.

Prebivalište

Iz grada je 7,1% ispitanica, a njih 28,6% je iz ruralnog područja, 64,3% iz prigradskog.

Nacionalna pripadnost i pripadnost osetljivim kategorijama

U pogledu nacionalne pripadnosti, u većini su ispitanice srpske nacionalnosti (71,4%), manje su zastupljene žene Slovačke i Rusinske nacionalnosti (po 7,1%), dok su se dve ispitanice izjasnile

kao Hrvatice (14,2%). Među ispitanicama su pripadnice (ostalih) osetljivih kategorija: tri žene sa invaliditetom (21,4%) i jedna majka deteta sa invaliditetom (7,1%).

Stepen obrazovanja

Prema stepenu stručne spreme, odnosno nivou obrazovanja, 35,7% ispitanica je sa završenom srednjom školom, 7,1% njih ima završenu osnovnu školu, 57,1% ispitanica je sa višom ili visokom stručnom spremom.

Zaposlenost

U pogledu zaposlenosti, 28,6% ispitanica je bez posla, u radnom odnosu je njih 57,1%, dok je onih koje su penzionerke 7,1%. Ukupno 7,1% ispitanica se izjašnjavaju kao domaćice koje povremeno rade neprijavljene poslove.

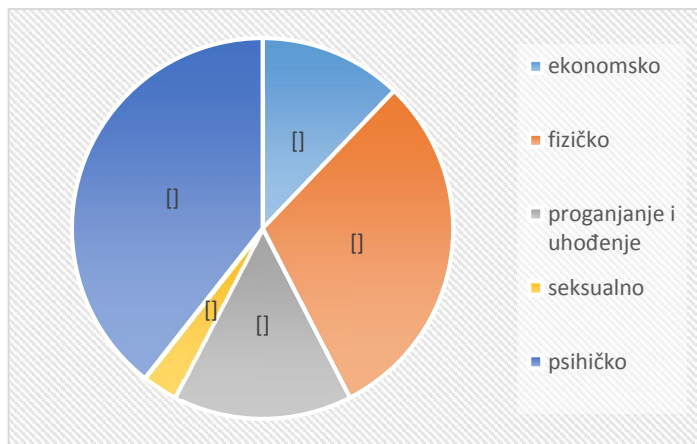
Prosečna mesečna primanja

Podaci o prosečnim mesečnim primanjima ispitanica pokazuju da je najveći broj onih koje imaju primanja preko 50.000 dinara (64,3%), 7,1% ispitanica nema nikakvih prihoda, 7,1% njih raspolaže sa prihodima do 16.000 dinara, njih 14,3% na mesečnom nivou raspolaže sa 8.000 dinara, i 7,1% ispitanica ima primanja do 25.000 dinara.

Karakteristike nasilja prema ženama

Ukupno 92,9% ispitanica je imalo iskustvo psihičkog nasilja u partnerskom odnosu u poslednjih 12 meseci, 28,6% ispitanica bilo je izloženo ekonomskom nasilju, njih 71,4% fizičkom nasilju, proganjanje i uhođenje je doživelo njih 35,7%, dok je njih 7,1% izvestilo o izloženosti seksualnom nasilju.

Grafikon br.1: Vrste nasilja kojima je žena izložena u partnerskom odnosu

Trajanje i učestalost nasilja

Najveći broj ispitanica (64,3%) izložen je nasilju u partnerskom odnosu duže od godinu dana, njih 21,4% je u nasilnom odnosu koji traje do godinu dana, 14,3% njih su procenile da nasilje traje nekoliko meseci. Među ispitanicama koje su u dužem vremenskom periodu u nasilnom odnosu, njih 62,5% je izložena nasilju između jedne i pet godina, od pet do deset godina je njih 25% izloženo nasilju, jedna ispitanica (12,5%) izjavljuje da trpi nasilje 25 godina.

U odnosu na učestalost nasilja, 35,7% ispitanica je izvestilo da se nasilje događalo nedeljno, 42,9% je navela da je to bilo mesečno, 7,1% da se događalo dnevno, dok je 14,3% njih navelo da je to bilo retko.

Pozicija dece u nasilju kome su izložene njihove majke

Prema izjavama ispitanica-majki, nasilje se dešavalo pred decom (deca su svedočila ili su mogla znati za nasilje koje je učinjeno ženi-majci) u 83,3% slučajeva. S druge strane, u istom periodu u 33,3% slučajeva deca su (bila) direktne žrtve nasilja.

Karakteristike učinioca nasilja

U najvećem broju slučajeva (69,2%) učinilac nasilja je (bio) suprug, u 15,3% slučajeva bivši suprug, bivši vanbračni suprug je (bio) nasilan u 7,6% slučajeva, dok je u najmanjem postotku 7,7% naveden bivši dečko. Od svih žena iz ispitanog uzorka, većina njih (69,2%) živi odvojeno od učinioca nasilja nakon prijavljivanja ili sprovedenog sudskog postupka.

Reagovanje ispitanica na nasilje

Ispitanice su različito reagovala na nasilje: njih 28,6% je odgovorilo da su prijavile događaj, 42,9% njih da su podnosile nasilje, verbalno je pokušalo da se brani njih 57,1%, pobešlo/otišlo je njih 28,6%, sklonilo se njih 7,1%, dok je i 7,1% onih koje su pokušale da se brane fizički (Tabela 1.). Među ispitanicama koje su, kao reakciju na događaj nasilja, prijavile događaj, najviše je onih koje su prijavu podnele direktno Policiji (21,4%), dok se CSR javilo 7,1% žena, a 28,6% se javilo organizacijama IZ Kruga... Vojvodina i SOS ženski centar Novi Sad.

Tabela br. 1: Reakcije žena na nasilje (bili su dostupni višestruki odgovori, te je procentualni zbir veći od 100)

Reakcija žene na nasilje	N	%
Podnosila	6	42,9
Sklonila se	1	7,1
Pobegla/otišla	4	28,6
Pokušala da se brani – verbalno	8	57,1
Pokušala da se brani – fizički	1	7,1
Prijavila događaj	4	28,6

Prijavljivanje događaja nasilja

Prema izjavama ispitanica (Tabela 2.) događaje koji su se dešavali u poslednjih 12 meseci žene su prijavljivale ženskim organizacijama (57,1%), zatim policiji (85,7%), 57,1% njih se obratilo Centru za socijalni rad, 14,3 žena je prijavu podnela osnovnom javnom tužilaštvu, dok se ni jedna žena nije obraćala službi hitne medicinske pomoći.

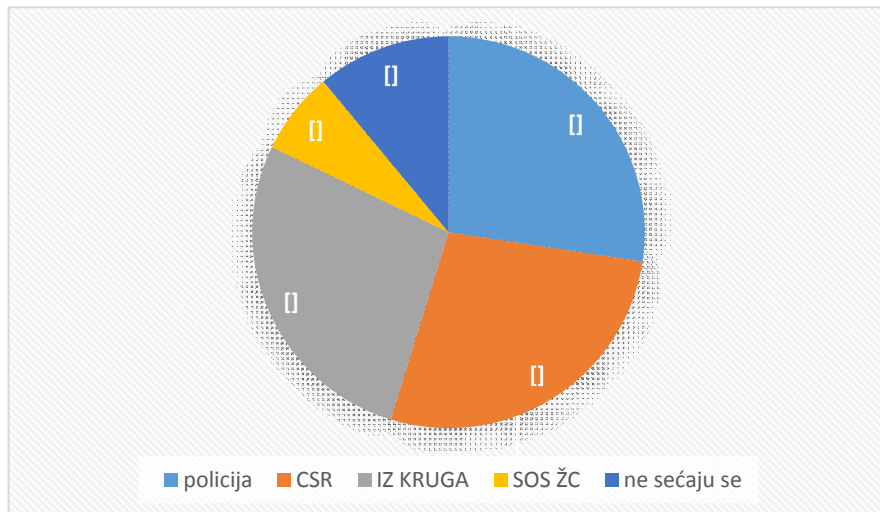
Tabela br. 2: Prijava događaja nasilja koji su se dešavali u poslednjih 12 meseci (bili su dostupni višestruki odgovori, te je procentualni zbir veći od 100)

Prijava događaja nasilja	U poslednjih 12 meseci		Jednom		Više puta		Nema podataka	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Policija	12	85,7	5	42	7	59	/	/
Centar za socijalni rad	8	57,1	6	75	2	25	/	/
Osnovno javno tužilaštvo	2	14,3	2	100	/	/	/	/
Služba hitne medicinske pomoći	0	0	/	/	/	/	/	/
Ženska nevladina organizacija	8	57,1	2	25	6	75	/	/
Drugo- domu zdravlja	0	0	/	/	/	/	/	/

Prva institucija kojoj su se ispitanice obraćale u 53,3% slučajeva je Policija, isti broj ispitanica su se obratile i CSR i ženskim organizacijama “Iz Kruga..Vojvodina” i “SOS Ženski centar” po 13,3%. 21,4% ispitanica nije moglo da se seti kome se prvo javila. (Grafikon 2.).

Grafikon br. 2: Prvo obraćanje institucijama zbog događaja nasilja

Ispitanice su pitane koji postupak je pokrenut zbog prijave nasilja u poslednjih 12 meseci i nabrojani su im neki od postupaka, uz ponuđene opcije za odgovor „nijedan“ i mogućnost da dodaju svoj odgovor. Ponuđene su im tri različite opcije/moguća obrazloženja uz odgovor „nijedan postupak“: tužilaštvo je smatralo da nema elemenata krivičnog dela, Policija ga je usmeno upozorila i CSR nije identifikovao i utvrdio postojanje nasilja.

Prema njihovim izjavama, postupak za izricanje mera zaštite od nasilja u porodici je pokrenut u 14,3% slučajeva, krivični postupak je pokrenut u 7,1% slučajeva, dok je prekršajni postupak pokrenut u 14,3% slučajeva. U 21,4% slučajeva pokrenuti su postupci za razvod braka/poveranje dece ženama koje su (bile) u braku i imaju maloletnu decu.

Nijedan postupak nije pokrenut u jer je tužilaštvo smatralo da nema elemenata krivičnog dela, Policija ga je usmeno upozorila i nije preduzela ništa u 42,9% slučajeva, CSR nije identifikovao i utvrdio postojanje nasilja (7,1%). 20,7% slučajeva nije pokrenut nijedan postupak zbog takve odluke ispitanice ili nekih drugih razloga (Bili su mogući višestruki odgovori pa je zbir veći od 100%). Na opciju nešto drugo, što nije nabrojano, ispitanice su odgovorile:

- ***Smeštanje u sigurnu kuću***
- ***Proces razvoda je u toku***
- ***Upozorenje na moguće posledice (zabrana prilaska, odvajanje od dece)***

Iskustvo žena sa institucijama kod poslednje prijave nasilja

Iskustvo ispitanica prilikom obraćanja Policiji- Policijska uprava Novi Sad.

Od ukupnog broja ispitanica, 53,3% je imalo iskustva sa Policijom u poslednjoj prijavi nasilja.

Prema iskustvima žena prilikom poslednjeg obraćanja policiji, policijski službenice/-i najčešće su postupali na sledeći način:

Tabela br. 3: *Iskustvo žena sa postupanjem policije kod poslednje prijave*

Postupanje policije	DA	NE	NR ¹
	%		
Kod poslednje prijave nasilja, policijski službenici su odmah izašli na teren.	75	25	0
Sa policijskim službenikom ste razgovarali neometano i bez straha, u odvojenom prostoru, bez prisustva učinioca nasilja.	50	50	0
Policijski službenici su vas informisali o dostupnim uslugama – pravnoj pomoći, psihološkoj podršci, medicinskoj pomoći, socijalnim uslugama, smeštaju, uslugama ženskih organizacija.	58,3	41,7	0
Policijski službenici su vam dali pisanu informaciju (letak) ili adrese ustanova i organizacija koje pružaju podršku i pomoć ženama.	8,3	91,7	0
Policijski službenici vam nisu dali nikakve informacije već su vas uputili na drugu službu.	16,7	83,3	0
Policijski službenici su vas informisali o merama zaštite i zaštitnim merama, o postupcima i uslovima njihovog izricanja u prekršajnom postupku.	41,7	50	8,3
Policijski službenici su vas na primeren i jasan način upoznali sa radnjama koje će policija preduzeti protiv učinioca u daljim postupcima (npr. privođenje, trajanje zadržavanja).	58,3	41,7	0
Policijski službenici su vas na primeren i jasan način informisali o vašem položaju i pravima u daljem toku postupka.	25	75	0
Policijski službenici su vam dali informaciju o mogućnosti daljeg kontaktiranja policije u vezi sa vašim slučajem.	33,3	66,7	0
Policijski službenici su razgovarali sa vama ljubazno (prijatno, saslušali vas do kraja) i pokazali razumevanje za ono što vam se dogodilo.	66,7	33,3	0
Policijski službenici su se ponašali neprofesionalno (opravdavali su učinioca, mirili vas, koristili neprimerene komentare, šalili su se na vaš račun).	33,3	66,7	0

¹ Nije relevantno za ispitanicu

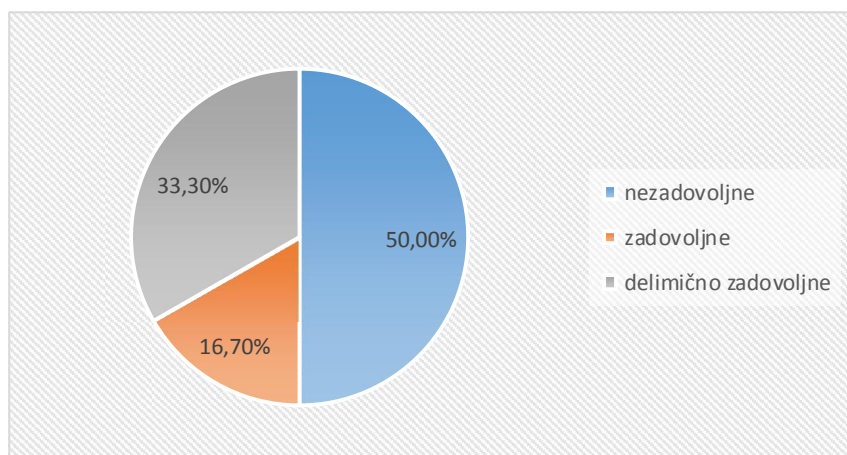

UNAPREĐENJE USLUGA ZA ŽENE SA ISKUSTVOM NASILJA NA TERITORIJI VOJVODINE

Policijski službenici su se ponašali neljubazno (osorno razgovarali sa vama, nisu vas saslušali do kraja).	33,3	66,7	0
Policijski službenici su obavestili Centar za socijalni rad o potrebi vašeg zbrinjavanja u sklonište/prihvatište ili vas odvezli do skloništa/prihvatišta.	8,3	91,7	0
Policijski službenici su obavestili Službu hitne medicinske pomoći o potrebi vašeg medicinskog zbrinjavanja ili odvezli do Hitne pomoći/Doma zdravlja.	0	91,7	8,3
Policijski službenici su vam rekli da će u slučaju prekršajnog postupka kazna najverovatnije biti novčana i prilično visoka.	58,3	41,7	0
Policijski službenici su samo usmeno upozorili učinioca nasilja.	75	25	0
Policijski službenici su odveli učinioca nasilja u policijsku stanicu.	16,7	83,3	0
Određeno je policijsko zadržavanje učinioca.	8,3	91,7	0
Policijski službenici su napisali prekršajnu prijavu protiv učinioca nasilja.	16,7	83,3	0
Policijski službenici su napisali prekršajnu prijavu i vama i učiniocu nasilja.	8,3	91,7	0
Policijski službenici su vas ubeđivali da se pomirite sa nasilnikom.	33,3	66,7	0
Policijski službenici su vas ubeđivali da odustanete od prekršajne ili krivične prijave.	25	75	0

Procena zadovoljstva ispitanica postupanjem policije u konkretnom slučaju nasilja pokazuje da je 50% onih koje su nezadovoljne, zadovoljno je njih 16,7%, dok je 33,3% delimično zadovoljno.

Grafikon br.3- Stepenn zadovoljstva postupanjem policije

Ispitanice koje su zadovoljne, izjasnile su se na sledeći način:

- ***Bili su profesionalni***
- ***Brzo su reagovali i bili su ljubazni***
- ***Zadovoljna sam njihovim pristupom***

Ispitanice koje su se izjasnile kao nezadovoljne, argumentovale su svoje nezadovoljstvo na sledeći način:

- ***Bahato ponašanje, neprofesionalizam***
- ***Rekli su: Ćuti, šta misliš da ja svoju ne šamaram?***
- ***Nerazumevanje***
- ***Podneli su prekršajnu prijavu i meni, navodno zbog narušavanja javnog reda I mira a ja sam se samo branila da me ne ubije***

Delimično zadovoljstvo je opisano kao zanemarivanje psihičkog stanja žrtve kao i:

- ***Ljubazni su ali uopšte ne shvataju ozbiljnost situacije***
- ***Očekivala sam veću posvećenost***
- ***Pokazali su razumevanje, ali ništa više od toga***
- ***Priveli su ga i odmah pustili, lažu da nisu mogli da ga zadrže u zatvoru***

U Tabeli 4. prikazani su odgovori ispitanica na pitanje šta bi policija mogla da uradi kako bi poboljšala postupanje prema ženama sa iskustvom nasilja. Većina ispitanica (66,7%) smatra da bi trebalo da postoji osoba u Policiji koja je zadužena za rad sa ovim ženama, dok 25% ispitanica misli da bi trebalo da daju informacije o dostupnim vrstama podrške i pravnoj pomoći, 41,7% njih misli da bi morali da budu saradljiviji. 41,7% ispitanica smatraju da bi trebalo da prate ženu kroz celu proceduru, a u istom procentu 41,7% žena smatra da bi trebali više da ih informišu o njihovom konkretnom slučaju, a 25% ispitanica smatra da bi trebalo da imaju više razumevanja i budu saosećajni. O drugim mogućnostima za poboljšanje postupanja službenika u Policiji, ispitanice su se izjasnile na sledeći način:

„Da urade sve što mogu”, “Da ne zbijaju šale na račun žena”.

Tabela br. 4: *Šta bi Policija mogla da uradi kako bi poboljšala postupanje prema ženama sa iskustvom nasilja (bili su dostupni višestruki odgovori, te je procentualni zbir veći od 100)*

Mogući postupci policije	N	%
da daje više informacija o slučaju	5	41,7
da daju informacije o dostupnoj podršci i pravnoj pomoći	3	25
da postoji osoba koja je zadužena za rad sa ovim ženama	8	66,7
da budu saradljiviji	5	41,7
da provedu/prate ove žene kroz proceduru	5	41,7
da pokažu razumevanje i saosećanje	3	25

nešto drugo	2	16,6
-------------	---	------

Iskustvo ispitanica prilikom obraćanja Centru za socijalni rad (CSR)

- Centri za socijalni rad u gradu Novom Sadu

Od ukupnog broja ispitanica, 13,3% je imalo iskustva sa CSR u poslednjoj prijavi nasilja.

Prema iskustvima žena prilikom poslednjeg obraćanja Centru za socijalni rad, službenici/-ce su najčešće postupali/-le na sledeći način:

Tabela br. 5: Iskustvo žena sa postupanjem Centra za socijalni rad kod poslednje prijave nasilja (bili su dostupni višestruki odgovori, te je procentualni zbir veći od 100)

Postupanje centra za socijalni rad	DA	NE	NR ²
	%		
Sa službenicima u CSR ste razgovarali neometano i bez straha, bez prisustva učinioca nasilja.	60	40	0
Službenici CSR su izvršili prijavu nasilja Policijskoj stanici, uz vašu saglasnost i vodeći računa o vašoj bezbednosti.	30	70	0
Službenici CSR su vas informisali o ovlašćenjima i postupcima koji stoje na raspolaganju CSR u zaštiti žrtava nasilja u porodici.	60	40	0
Službenici CSR su vas informisali o postupcima policije i pravosudnih organa (krivični, prekršajni i parnični postupak) na zaštiti od nasilja u porodici.	50	50	0
Službenici CSR su vas obavestili o merama zaštite od nasilja u porodici i nadležnostima CSR u ovim postupcima (Porodični zakon).	30	60	10
Službenici CSR su vas informisali o nadležnostima CSR u odnosu na zaštitu dece od nasilja u porodici.	30	60	10
Službenici CSR su vas informisali o dostupnim uslugama (pravnoj pomoći, psihološkoj podršci, medicinskoj pomoći, socijalnim uslugama, smeštaju, uslugama ženskih organizacija).	40	60	0
U CSR je izrađen plan zaštite za vas i vašu decu, u saradnji sa vama i predstavnicima drugih relevantnih službi.	20	80	0
U CSR su vas obavestili kako će pratiti realizaciju plana i o mogućnostima daljeg kontaktiranja u vezi sa vašim slučajem.	40	60	0

² Nije relevantno za ispitanicu

UNAPREĐENJE USLUGA ZA ŽENE
SA ISKUSTVOM NASILJA NA TERITORIJI VOJVODINE

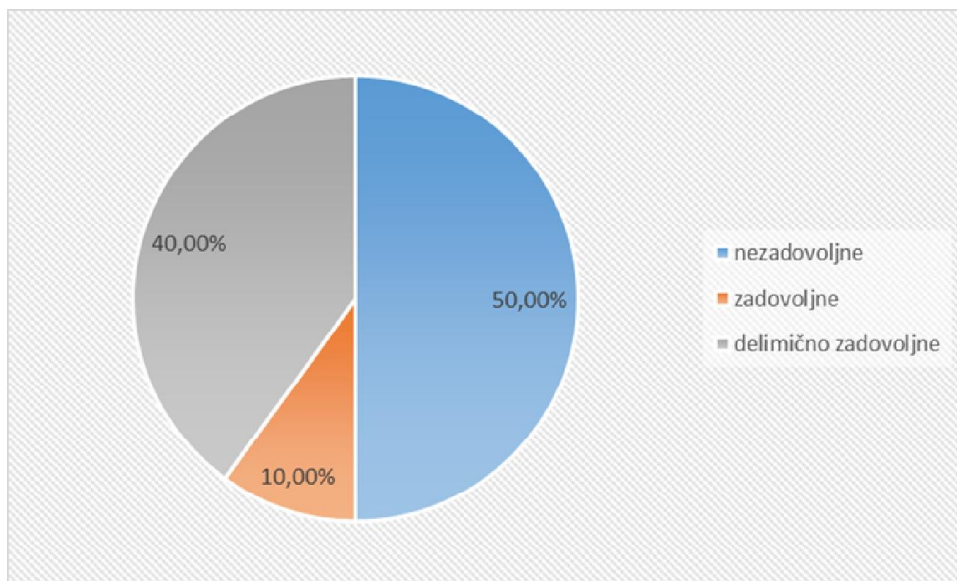
Službenici CSR su razgovarali sa vama ljubazno (prijatno, saslušali vas do kraja) i pokazali razumevanje za ono što vam se dogodilo.	60	40	0
Službenici CSR su se ponašali neljubazno (osorno su razgovarali sa vama, nisu vas saslušali do kraja).	30	70	0
Službenici CSR su se ponašali neprofesionalno (opravdavali su učinioca, umanjivali nasilje, koristili neprimerene komentare, šalili su se na vaš račun).	50	50	0
Službenici CSR su insistirali na mirenju/posredovanju ili su vas upućivali na zajedničko savetovanje sa učiniocem nasilja.	70	30	0
U CSR su ignorisali vašu prijavu nasilja ili su vas nagovarali da odustanete od prijave nasilja.	10	90	0
U CSR su preduzimali postupak razvoda i poveravanje deteta kao da niste prijavili nasilje u porodici.	30	70	0
U CSR su pokrenuli postupak lišenja roditeljskih prava (potpunog ili delimičnog) prema nasilniku.	0	100	0
U CSR su pokrenuli postupak delimičnog lišenja roditeljskih prava prema vama jer niste mogli da zaštitite dete od nasilja vašeg partnera.	10	90	0
U CSR su pokrenuli postupak za izmeštanje deteta iz porodice radi zaštite njegove bezbednosti, a nisu vam ponudili da dete bude smešteno sa vama.	10	90	0
Ako ste izašli iz kuće/stana bez deteta, CSR je pokrenuo postupak da vam se omogući da dete bude sa vama.	10	60	30
Ukoliko je utvrđeno nasilje oca prema deci, CSR je odredio model viđanja u kontrolisanim uslovima.	30	40	30
U CSR su insistirali na slobodnom modelu viđanja dece sa ocem, iako je utvrđeno postojanje nasilja od strane oca prema deci.	50	50	0
U CSR su insistirali na viđanju oca sa decom, iako su deca bila u otporu da ga viđaju.	10	40	50

Postupci koji nisu zastupljeni: (1) postupak delimičnog lišenja roditeljskih prava (potpunog ili delimičnog) prema nasilniku;

U pogledu zadovoljstva ispitanica postupanjem Centra za socijalni rad u konkretnom slučaju nasilja više je onih koje nisu zadovoljne (50%), zadovoljno je njih 10%, dok je 40% žena delimično zadovoljno.

Grafikon br. 4: Stepen zadovoljstva postupanjem CSR

Ispitanice koje su zadovoljne su se izjasnile koji su konkretno postupci doprineli njihovom zadovoljstvu:

- ***Sve su mi objasnili, razumeli me i dali podršku***

Ispitanice koje su nezadovoljne postupanjem CSR su to argumentovale na sledeći način:

- ***Bili su vrlo neljubazni***
- ***Nezainteresovani potpuno za rad i moj slučaj***
- ***Njemu veruju više nego meni***

Ispitanice koje su (bile) delimično zadovoljne postupanjem Centra za socijalni rad navodile su argumente:

- ***Ljubazni su, ali su smatrali da stvar uopšte nije tako ozbiljna***
- ***Nije mi se dopao njihov pokušaj i insistiranje na pomirenju jer ja to nisam želela***
- ***Pomoć oko razvoda je bila korektna ali mi nisu ukazali na ostala moja prava***

Ispitanice su pitane šta bi, prema njihovom iskustvu, Centar za socijalni rad mogao da uradi kako bi poboljšao postupanje prema ženama sa iskustvom nasilja (Tabela br. 6). 56,8% žena je izjavilo da bi Centar za socijalni rad mogao da preduzima postupke zaštite i pomoći, a 35,5% njih smatra da bi mogli da budu saradljiviji, 21,3% da pokažu razumevanje i saosećanje, 46,2% žena je izjavilo da u Centru za socijalni rad treba da daju više informacija o slučaju, dok 14,2% smatra da je potrebno da prate ženu kroz celu proceduru.

O drugim mogućnostima (nešto drugo) za poboljšanje postupanja CSR, ispitanice su izjavile da bi u CSR trebali da postupaju na sledeći način:

“Da mi veruju”, “Da savesno obavljaju svoj posao”

Tabela br. 6: Šta bi Centar za socijalni rad mogao da uradi kako bi poboljšao postupanje prema ženama sa iskustvom nasilja (bili su dostupni višestruki odgovori, te je procentualni zbir veći od 100)

Mogući postupci Centra za socijalni rad	N	%
da daje više informacija o postupcima	6	42,6
da preduzima postupke zaštite i pomoći	8	56,8
da budu saradljiviji	5	35,5
da provede/prati ove žene kroz proceduru	2	14,2
da pokažu razumevanje i saosećanje	3	21,3
nešto drugo	2	14,2

Procena potrebne podrške i pomoći za prevazilaženje problema

28,6% ispitanica smatra da im je potrebna podrška institucija u rešavanju problema porodičnog nasilja, 42,9% ispitanica izjavljuje da bi im pomogla besplatna pravna pomoć i zastupanje od strane advokata. Finansijska pomoć je potrebna za 28,6% ispitanica, pomoć oko smeštaja je potreban za 14,3% ispitanica. Oko 42,9% ispitanica smatra da bi boljem rešavanju problema u njihovom slučaju doprinela psihološka podrška i praćenje kroz postupke u institucijama, a 57,1% ispitanica smatra da im je potrebna podrška bliže okoline, tj. porodice i prijatelja. Za 14,3% ispitanica značajna bi bila pomoć prilikom brige o deci, a pomoć oko zapošljavanja je potrebna za 35,7% ispitanih žena (Tabela br. 7).

Tabela br. 7: Šta mislite da bi vam najviše pomoglo u rešavanju vašeg problema (bili su dostupni višestruki odgovori, te je procentualni zbir veći od 100)

Vrsta podrške	N	%
Podrška okoline (porodice i prijatelja)	8	57,1
Podrška institucija (razumevanje problema, profesionalno postupanje, zaštita)	4	28,6
Finansijska podrška	4	28,6
- Jednokratna novčana pomoć ³	2	50
- Novčana pomoć u dužem periodu ⁴	1	25
- Kod plaćanja troškova stanovanja ⁵	1	25

³ Vrsta finansijske pomoći

⁴ Vrsta finansijske pomoći

⁵ Vrsta finansijske pomoći

Pomoć oko smeštaja	2	14,3
- Korištenje besplatnog stanovanja ⁶	2	100
- Ništa od ponuđenog ⁷	0	0
Brzi sudski postupci	0	0
Besplatna pravna pomoć i zastupanje od strane advokata	6	42,9
Psihološka podrška i praćenje kroz postupke u institucijama	6	42,9
Pomoć oko brige o deci	2	14,3
- Smeštanje u vrtić ⁸	0	0
- Pomoć u čuvanju ⁹	1	50
- Pomoć u vaspitanju ¹⁰	0	0
- Pomoć oko školskih obaveza ¹¹	1	50
- Ništa od ponuđenog ¹²	0	0
Pomoć oko zapošljavanja	5	35,7
- Pružanje informacija o mogućnostima za zapošljavanje ¹³	4	75
- Edukacija za lakše nalaženje posla ¹⁴	0	0
- Prekvalifikacija ¹⁵	0	0
- Uključivanje u posebne programe za žene ¹⁶	1	25
- Drugo	0	0

⁶ Vrsta pomoći oko smeštaja

⁷ Vrsta pomoći oko smeštaja

⁸ Vrsta pomoći oko brige o deci

⁹ Vrsta pomoći oko brige o deci

¹⁰ Vrsta pomoći oko brige o deci

¹¹ Vrsta pomoći oko brige o deci

¹² Vrsta pomoći oko brige o deci

¹³ Vrsta pomoći oko zapošljavanja

¹⁴ Vrsta pomoći oko zapošljavanja

¹⁵ Vrsta pomoći oko zapošljavanja

¹⁶ Vrsta pomoći oko zapošljavanja